

O zvířatech a lidech II.

Jaroslava Janoušová, František Čech

Zajímavou dvojicí, kterou bych rád zařadil do nového cyklu vyprávění, jsou partneři paní Jaroslava Janoušová a pan František Čech. Oba dva jsou dnes již v důchodu, žijí v rodinném domku na okraji Plzně (na Nové Hospodě) a s naším spolkem již několik let úzce spolupracují. Přiznám se, že slovo „spolupracují“, není patrně tím nepřesnějším - zatím co my se spoluprací rádi chlubíme, oni pro náš spolek obětavě a s výbornými výsledky pracují.

Díky nim se podařilo zachránit a doslova vyplatit několik desítek zbytečně donesených mláďat. Ačkoli každý rok na tuto problematiku důrazně upozorňujeme, je stále častým jevem, že se nějaké srnče, muflonče, kolouch či sele divokého prasete k nám do stanice dostane. Proto také hned v úvodu musím opět zdůraznit, že v 99% se jedná o mláďata, která venku v přírodě lidskou „pomoc“ nepotřebovala! I přesto, že máme paní Jaroslavu a pana Františka, věnujte prosím našim výzvám zvýšenou pozornost a nezachraňujte mláďata za každou cenu. Zejména ne tam, kde to opravdu není potřeba.

Vraťme se však k naší dvojici. Paní Jaroslava se narodila u Sulkova na Maxově dole, odkud se pak přestěhovala na Novou Hospodu do Plzně. Je vyučena pánskou krejčovou, pracovala však i jako skladnice. Má dva syny a přesto, že ji osud příliš nešetřil, je stále usměvavá, svěží a neuvěřitelně pracovitá. Pan František vystudoval lesnickou školu ve Vimperku a celých 45 let pracoval jako hajný u Městských lesů města Plzně. Není to tak dlouho, co odešel do důchodu, ve kterém se i nadále aktivně věnuje myslivosti, amatérskému filmování, focení a přírodě. I on má už děti odrostlé a spolu s paní „hajnou“ Janoušovou žijí v malém domku u lesa, kde také pečují o námi svěřená mláďata.

O tom, že to nebývá jednoduchá věc, by mohli oba vyprávět celé hodiny. V jejich kuchyni, ve velké dřevěné bedně pod oknem, se už ve slámě krčilo nejedno srnče, muflonče či kolouch jelena. Pokud je to jedno či dvě mláďata, je to relativně legrace, ale sejde-li se šest malých selat divokého prasete, mají vždy oba co dělat.

Velkým pomocníkem při odchovech jim býval český fousek Bak. Starý dobrák, který nejen zahříval a dělal společnost osiřelým mláďatům, ale i pomáhal při jejich čištění a masírování bříšek. Dnes už Baka nemají, a tak musí po každém krmení nastoupit lidská ruka s vlhkou houbičkou, ubrouskem či smotkem toaletního papíru. Neméně náročné je i samotné krmení,

představující odvar z rýže či heřmánku, Glukopurem slazené čajičky, mléčné náhražky, kondenzované mléko. Následně obilné šroty, brambory, obiloviny, ovoce, jogurty, vitamíny a další důležité přísady. K tomu zásoba sena, slámy, venkovní chlívky i výběhy. To vše si zajišťují a z větší části i financují úplně sami. A ani nepočítám čas, který stráví při pravidelných krmeních ve dne i v noci. Když je mláďe malé, pije po malých dávkách téměř každou hodinu, když už pije po dvou hodi-

nách, je to svátek. O úspěchu lze však hovořit teprve tehdy, když je schopno nakrmit se samo.

Obdivuji obětavost a houževnatost takovýchto lidí. Každé zvíře potřebuje individuální přístup. Vysledovat co je potřebuje, jakou zvolit krmnou dávku a kdy ji nasadit, je obrovské umění, vyžadující mimořádný cit. Jsem si vědom toho, že u nás na stanici, při

obratu desítek zvířat týdně, bychom takovou péči rozhodně nezvládli.

Jaroslava s Františkem odchovali už desítky mláďat, ale na zahrádce u domku zůstala pouze Adéla, první odchované srnče (srnečka), kterého se spolu ujali. Každé tímto způsobem odchované mláďe je krotké a nelze ho již vrátit zpět do volné přírody. Proto většinu odchovanců předáváme v určitém věku dále do vybraných zájmových chovů, obor a na velké oplocené zahrady. To pak přijde den loučení a od

prvních lidských rodičů putují odchovaná zvířata jinam. Nikdo se na tento okamžik moc neteší, ale na malé zahrádce není místo pro další přírůstky, může zůstat pouze Adéla. Už zde má domovské právo deset let a předpokládám, že tenkrát hajných ani netušili, že naše spolupráce získá takové rozměry?

Přemýšlím u hajných nad těmi dlouhými roky a napadá mne otázka: Pamatujete se na nějaké mláďe, které vám opravdu přirostlo k srdci nebo dělalo největší radost?

„Nejlepší byl malý muflon Boby, přinesli ho tenkrát výletníci odněkud od Berouna, prý ho našli někde zaseklého mezi kameny a mámu vyplašili,“ vzpomíná hajný František. „Než se stihla matka vrátit, dělali už malé muflonče domů s tím, že ho zachránili. Pravda, byl trochu potlučený, ale bývalo by stačilo ho pouze opatrně vyndat a na lokalitě ponechat,“ dodává jedním dechem. „Pamatuji, jak k němu Jarka vstávala i v noci, byl hodně malý a naučit ho pít z lahve byl docela problém. Ale za to pak to byla láska taková, že někteří lidé by nám ji mohli závidět,“ vzpomíná hajný František Čech.

„Spával se mnou v obýváku na gauči, bylo to hodně hravé mláďe, pořád něco prozkoumával, chodil za námi jako pes a jak pomáhal zejména na zahrádce a v kuchyni,“ usmívá se paní Jaroslava. „Vyhlížel z okna a přesně věděl, kdy se vrací hajný z lesa, byl to takový náš mazlíček a je škoda, že přišel pryč,“ dodává paní hajná posmutnělým hlasem. „Nikdy už jsme pak podobné mláďe neměli, a to ani toho druhého muflona, co jste tenkrát dovezl od Plas,“ končí vyprávění a jde krájet jablko pro Adélu.

■ Karel Makoň, DESOP Plzeň

Poznámka autora:

Muflon Boby přišel pryč (uhynul) na následky ucpání žaludku a střev nestrávenou tkaninou z balíku slámy. Jednoho dne nepozorovaně sežral onen smotek, a když se na to přišlo, bylo už pozdě. Bohužel i to se může stát a i to je riziko umělého odchovu mláďat v zajetí.

Každopádně celkové výsledky paní Jaroslavy Janoušové a Františka Čecha výrazně převyšují tento jediný nešťastný příběh. Oba dva úspěšně za deset let odchovali již desítky mláďat a mají můj velký obdiv i uznání za to, co pro nás, a hlavně zvířecí mláďata udělali. Stálo je to nemalé úsilí i finanční prostředky a jsem rád, že se i dnes najdou lidé, kteří jsou ochotni obětovat svůj čas i pohodlí tomu, aby pomohli dobré věci.